

Χ Ρ Ι Σ Τ Ι Α Ν Ι Κ Η Α Ρ Χ Α Ι Ο Λ Ο Γ Ι Κ Η Ε Τ Α Ι Ρ Ε Ι Α
Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ο Ν Ι Κ Η Ε Τ Α Ι Ρ Ε Ι Α Ι Δ Ρ Υ Θ Ε Ι Σ Α Τ Ο 1 8 8 4

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2013

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία παρακολουθεί με αγωνία την αύξηση των εκκλήσεων από τους Ισλαμιστές της Τουρκίας για τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολης σε τζαμί. Πρόσφατα, ο πύρινος λόγος του αντιπροέδρου της κυβέρνησης Μπουλέντ Αρίντς, κατά τα εγκαίνια του Μουσείου Ταπήτων απέναντι από την Αγία Σοφία, ξεπέρασε κάθε προηγούμενο, με τη θριαμβολογία του για τη μετατροπή σε τεμένη των δύο ομώνυμων ναών της, της Αγίας Σοφίας, μητροπολιτικής εκκλησίας της Νίκαιας και της Αγίας Σοφίας, αυτοκρατορικού καθιδρύματος της Τραπεζούντας. Εξέφρασε μάλιστα και την ευχή σύντομα να συμβεί το ίδιο και στην Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολης, το μνημείο έμβλημα της υπερχλιετούς Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

Η διορατικότητα του θεμελιωτή της σύγχρονης Τουρκίας, Κεμάλ Ατατούρκ, να σταματήσει το 1934 τη λειτουργία της Αγίας Σοφίας ως τεμένους και να την αποδώσει ως μνημείο-μουσείο στο παγκόσμιο κοινό, είχε ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη των απaráμιλλης τέχνης, ψηφιδωτών της, η τύχη των οποίων είναι αβέβαιη αν τελικά επιτευχθούν οι στόχοι των Ισλαμιστών. Είναι ευρέως γνωστό ότι το 1847-49, κατά τον καθαρισμό των ψηφιδωτών επί σουλτάνου Αβδούλ Μετζίτ, σώζονταν πολύ περισσότερα ψηφιδωτά, τα οποία όμως καταστράφηκαν όταν ξανασκεπάστηκαν, για να εξακολουθήσει να λειτουργεί ως τζαμί η Αγία

Σοφία. Το ίδιο επισφαλές θα είναι και η εν γένει τύχη του καταπονημένου από το χρόνο κτηρίου, αν πραγματοποιηθεί η μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί.

Η Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία κάνει έκκληση στους διεθνείς οργανισμούς τους εντεταλμένους για την προστασία των πολιτισμικών αγαθών, καθώς και στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα να παρέμβουν προς την τουρκική πολιτεία, ώστε το μοναδικό αυτό μνημείο που περιλαμβάνεται στον κατάλογο μνημείων παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και προστατεύεται από τις σχετικές διατάξεις της Ουνέσκο να μην περιορισθεί στη διάθεση ενός ειδικού κοινού, ως τόπος λατρείας, αλλά να παραμείνει εκεί που ανήκει, στην οικουμένη.

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΧΑΕ

Η Πρόεδρος
Σοφία Καλοπίση-Βέρτη
Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Γενική Γραμματέας
Μαρία Παναγιωτίδη
Ομότιμη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών